

Escape Box

El misteri dels aliments transformadors

—

Un joc per a recuperar la
sobirania alimentària del territori

PROGRAMA

LLAURANT
UN FUTUR
SOSTENIBLE

UN PROJECTE DE

novessendes
fundació cívica

ONG Pankara
EcoGlobal

Escape Box.
El misteri dels aliments transformadors.
Un joc per a recuperar la sobirania alimentària del territori.

Desembre 2024.

Editors:
Fundació Novessendes de la CV
ONGD Pankara Ecoglobal

Redacció:
Alba Remolar Franch (Fundació Novessendes)
Iraca Vargas Salamanca (ONGD Pankara Ecoglobal)
Óscar Momparler Domínguez

Disseny i maquetació:
Makea Coop. V.

Programa:

www.laurant.org

Un projecte de:

www.novessendes.org
info@novessendes.org
964 620 010

www.pankara.org
info@pankara.org
epd@pankara.org

Finançat per:

Aquesta publicació ha estat realitzada amb el suport financer de la Generalitat Valenciana.
El contingut d'aquesta publicació és responsabilitat exclusiva de la Fundació Novessendes i
l'ONGD Pankara EcoGlobal i no reflecteixen necessàriament l'opinió de la Generalitat Valenciana.

—
Alguns drets reservats.

Aquesta obra està sota una llicència de **Creative Commons Atribució-NoComercialCompartirIgual 3.0 Organitzacions Intergovernamentals**. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/igo/deed.es>

Escape Box

El misteri dels aliments transformadors

—
Un joc per a recuperar la
sobirania alimentària del territori

Index

Introducció	6
Objectius	10
Proves	12
#01	14
#02	16
#03	18
#04	20
#05	22
Repte aconseguit!	24

Introducció

Benvinguda i benvingut a l'*Escape box* (capsa de joc d'escapada) **El Misteri dels Aliments Transformadors**, un recurs educatiu elaborat per l'ONGD Pankara Ecoglobal i la Fundació Novessendes, en el marc del programa **Llaurant un Futur Sostenible**, finançat per la Vicepresidència Primera i Conselleria de Servicis Socials, Igualtat i Vivenda de la Generalitat Valenciana.

A través d'aquest recurs autoguiat, us endinsareu en el complex i apassionant món de la producció d'aliments i el consum responsable. El sistema alimentari actual està globalitzat, és complex, tremendament injust i presenta greus impactes ambientals, socials, econòmics i sobre la nostra salut.

L'objectiu del joc és mostrar algunes de les problemàtiques que causa el sistema alimentari industrialitzat i conèixer alternatives de producció i consum d'aliments més sostenibles, mostrant i valorant xicotets projectes agroalimentaris al llarg de les comarques de Castelló. Projectes d'economia transformadora, que reconnecten a qui produeix amb qui consumeix els aliments, i a l'inrevés, i que aporten solucions innovadores per a viure dins dels límits del planeta. Persones que transformen i fan millor aquest tros de món, les que ens alimenten amb eixe gest revolucionari de posar la vida al centre.

Podeu ampliar la informació i dades que apareixen al llarg del joc en **Els costos ocults del sistema alimentari¹**, informe publicat en www.llaurant.com

Esteu preparats per a aquest repte? Endavant!

1. Fundació Novessendes i ONGD Pankara Ecoglobal (2024). Els costos ocults del Sistema Alimentari. Informe sobre el preu just dels aliments en la província de Castelló. Disponible en: https://llaurant.com/wp-content/uploads/2024/11/Informe_LlaurantFuturs_VAL_digital_def.pdf

Aquest joc compta amb tu per a aconseguir una missió de vital importància.

El joc et situa en les comarques de Castelló en 2082 i tens com a missió ajudar un grup de llauradores i llauradors a regenerar el sòl de les seues terres per a cultivar aliments de forma agroecològica i recuperar la sobirania alimentària del territori.

Tot això si aconsegueixes obrir els 5 cadenats, abans que el temps arribe a zero!

Podràs jugar de manera individual o cooperativa amb màxim 6 persones, les quals assumiran el rol de llauradora o llaurador per ajudar Flor i les seues companyes i companys.

Per a resoldre la sèrie de desafiaments que planteja aquest joc de pistes, caldrà que treballeu en equip. Sols si aconsegiu superar tots els obstacles podreu eixir de la caixa i recuperar la sobirania alimentària de Castelló.

En resoldre les pistes, trobaràs iniciatives i persones reals que promouen la conservació de l'ecosistema agrari, la mitigació del canvi climàtic, la igualtat de gènere i els salaris justos per als qui produeixen els nostres aliments.

Alguna vegada has jugat a un escape box?

Si no has jugat abans, et trobaràs amb una sèrie de proves curtes que et permetran avançar a mesura que les resolgues i encertes els codis per obrir els cadenats i accedir a la següent prova fins a aconseguir l'objectiu final.

Si ets una persona intrèpida i vols jugar el joc complet, enhorabona! Però si prefereixes jugar només una de les proves, també pots fer-ho i deixar la porta oberta perquè altres continuen la missió.

La nostra intenció és crear consciència crítica sobre les problemàtiques del sistema alimentari industrialitzat i les alternatives de consum justes i sostenibles, basades en l'agroecologia i els drets humans dels productors de la província de Castelló.

Hi ha 5 proves que requereixen que pares atenció i llegisques amb cura les indicacions.

Disposaràs de 40 minuts per ajudar la protagonista, Flor, una llauradora que busca cuidar les seues terres per continuar produint aliments per a la seua comunitat i l'escola.

Aquestes instruccions són per a qui dinamitza el joc, si vols jugar-lo no les has de llegir.

Objectius

Durant el joc s'aborden diferents objectius:

- Identificar alguns dels impactes socials, ambientals i econòmics de les pràctiques agrícoles industrialitzades actuals.
- Mostrar problemàtiques a les quals s'enfronta qui cultiva els nostres aliments de manera local i sostenible per a obtenir aliments d'alta qualitat i saludables.
- Reflexionar sobre el preu just dels aliments i dels seus costos ocults.
- Conèixer el concepte d'agroecologia i sobirania alimentària.
- Mostrar els impactes positius que tenen els aliments produïts des de l'agroecologia.
- Reconèixer els diferents elements i persones que participen en l'agricultura i la ramaderia agroecològica.

Proves

Prova #01

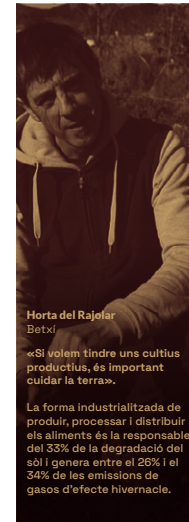
En aquesta primera prova, les persones jugadores es trobaran amb diverses targetes que representen diferents **tipus de residus**, alguns compostables i d'altres que necessiten un tractament especial com a residus agraris. La seua tasca serà decidir on col·locar cada residu: si a la «**compostadora**» o al «**Punt Sigfito**» de recollida de residus agraris, depenent del tipus de material.

La prova s'articula al voltant de la carta de **Flor**, una llauradora que demana ajuda per recuperar la fertilitat del sòl mitjançant la creació de compost i la correcta gestió dels residus. Les jugadores hi hauran de llegir la carta i després examinar les targetes per identificar a quina categoria pertany cadascun dels residus.

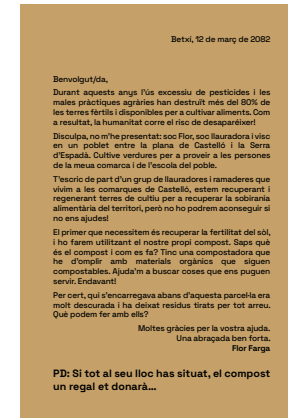
Una vegada hagen col·locat correctament totes les targetes en el seu lloc corresponent, la dinamitzadora del joc comprovarà la seua col·locació. Si tots els residus han estat classificats correctament, les jugadores obtindran la «**targeta compost**» amb el codi que els permetrà obrir el primer cadenat i avançar cap a la següent prova.

Aquest repte posa a prova la seua capacitat per identificar materials compostables i conscienciar sobre la importància de la gestió adequada dels residus agrícoles.

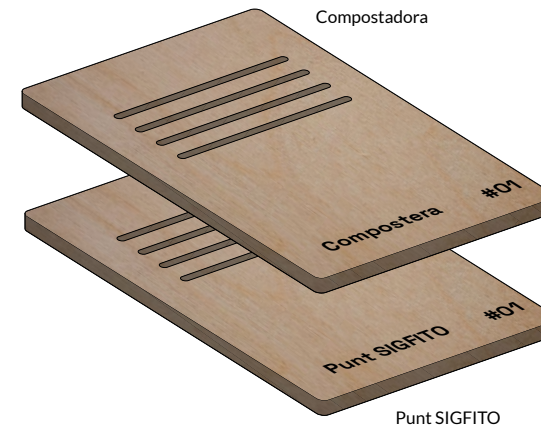
Codi Prova#01: **2205**

Targeta tauler principal

Carta de Flor

Punt SIGFITO

Targetes residus

Targeta compost

Prova #02

En aquesta prova, les participants hauran d'ajudar **Conchita**, una llauradora que cuida oliveres centenàries, a demostrar que el preu del seu oli no és excessiu. La prova es desenvolupa en un tauler on les jugadores avançaran casella per casella, seguint les instruccions que se'ls indiquen en cadascuna.

En començar, qui juga rebrà **10 bitllets de 100 €**, diners que representen els recursos financers de Conchita per a sostenir la seua activitat agrícola.

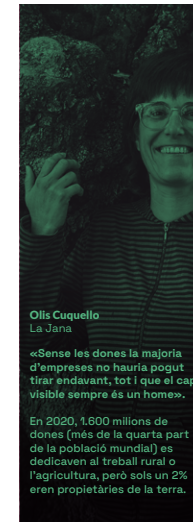
Les participants hauran de moure la seua fitxa pel tauler seguint les instruccions de **cada casella**, que reflecteixen les despeses, els desafiaments i les decisions que Conchita ha de prendre diàriament com a productora. A mesura que avancen, hauran d'anar **utilitzant els diners** per cobrir aquestes despeses o fer inversions.

Aquesta prova no només destaca els alts costos que qui cultiva la terra ha d'afrontar, sinó que també vol trencar el mite que els aliments agroecològics són massa cars en comparació amb els beneficis que ofereixen.

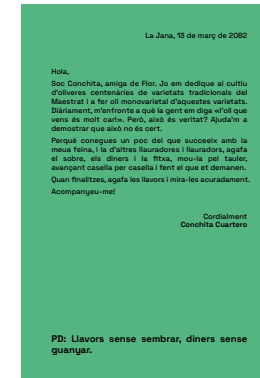
Quan finalitzen el recorregut pel tauler, se'ls demanarà que agafen les **quatre caixes de llavors** i les observen amb atenció. Allà trobaran els números per construir el codi que els permetrà obrir el cademat:

- Llavors de Bajocó # 1
- Llavors Pésols d'estirar # 0
- Llavors de Tomata rosa de Moncofar # 4
- Llavors Bajoca Jaspiada de Borriol # 6

Codi Prova#02: **1046**

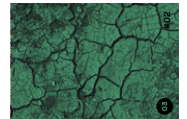
Targeta tauler principal

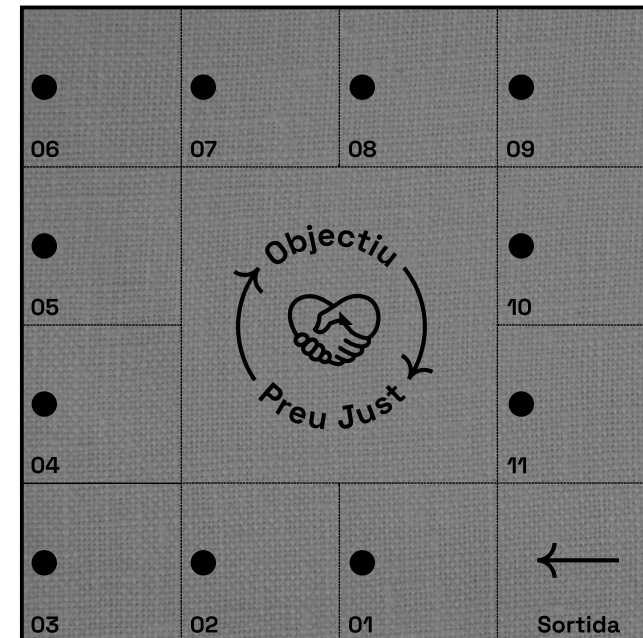
Carta de Conchita

Bitllets

Instruccions caselles

Tauler

Caixes de llavors

Prova #03

En aquesta tercera prova, les jugadores hauran d'ajudar **Pau**, un llaurador que cultiva hortalisses de temporada, a trobar les paraules amagades en una **sopa de lletres** que s'han barrejat a la seua llibreta.

La seua tasca principal és identificar **8 paraules** relacionades amb la feina de Pau com a llaurador:

- Agroecologia
- Aigua
- Aliments
- Compost
- Biodiversitat
- Llauradora
- Llavors
- Saludables

Una vegada hagen trobat les 8 paraules correctes, el següent pas serà resoldre l'enigma que els donarà el codi per obrir el cadenat, obtindre la «targeta arruixadora» que hauran de guardar, i avançar a la següent prova.

«Amb les quantitats de compost, llavors, diners i paraules, obriràs portes tancades».

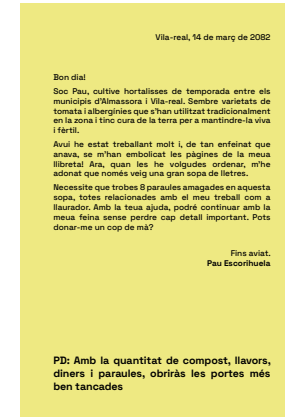
Compost = 1; Llavors = 4; Dinners = 0 ; Paraules = 8

Aquesta prova no només posa a prova les habilitats d'observació i deducció de les jugadores, sinó que també els connecta amb el treball d'un llaurador local, mostrant-los els beneficis que les produccions agroecològiques aporten a la salut humana, reforçant la importància d'una agricultura respectuosa amb el medi ambient i amb les persones.

Codi Prova#03: **1408**

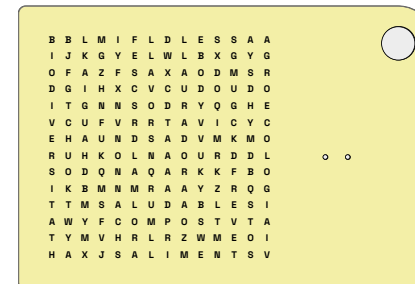
Targeta tauler principal

Carta de Pau

Targeta arruixadora

Sopa de lletres

Prova #04

En aquesta prova les participants hauran de treballar amb els **elements que han anat guardant** de les proves anteriors —la «targeta compost», la «targeta arruixadora» i les quatre caixes de llavors— per ajudar **Jordi**, un pastor de Xert, a sembrar el seu hort de manera responsable.

En la carta, Jordi els convida a simular la sembra del bancal de cultiu «caixa de terra» utilitzant les targetes mencionades (compost, regadora i llavors). Quan hagen «plantat» tot de forma correcta, podran accedir al **codi QR**. Escanejant-lo amb el telèfon mòbil, els portarà a un joc de qüestionari.

Hauran de completar el qüestionari i amb el número de 4 xifres obtingut (no importa quin siga), fer els càlculs matemàtics que els indica Jordi per obtenir el codi que obri el cadenat. En obrir-lo, obtindran quatre **«targetes de verdures»** que hauran de guardar.

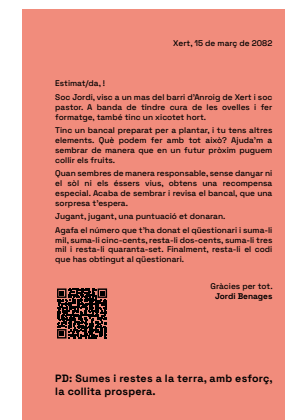
Aquesta activitat ens mostra conceptes d'agroecologia, combinant dades per a reflexionar sobre alguns dels impactes negatius del sistema alimentari industrialitzat.

Codi del qüestionari: 1121

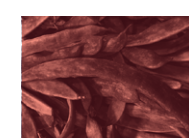
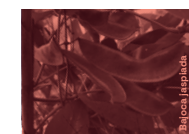
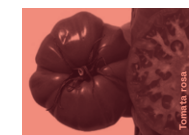
Codi Prova#04: 4 2 5 3

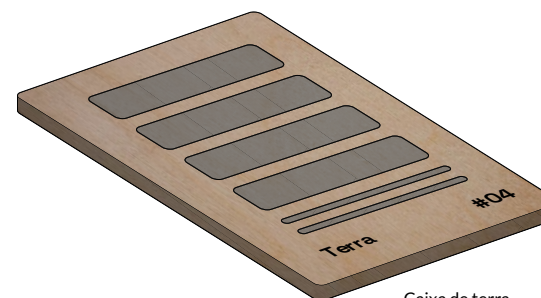
Targeta tauler principal

Carta de Jordi

Targetes de verdures

Caixa de terra

Prova #05

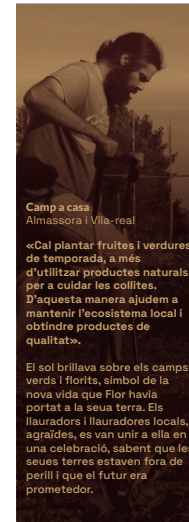
En aquesta cinquena prova, les jugadores hauran d'utilitzar les quatre **«targetes de verdures»** que han obtingut després d'obrir el cademat de la prova anterior. A la part posterior de cada targeta hi ha un número amb els quals formaran el codi necessari per a obrir l'últim cademat.

Les jugadores hauran d'**ordenar alfabèticament** les targetes de verdures segons el seu nom i, un cop fet, agafar els números de darrere de cada targeta. Si ho han fet bé, podran desbloquejar el cademat i completar la prova:

- Bajoca Jaspiada de Borriol # 6
- Bajocó # 1
- Pésols d'estirar # 0
- Tomata rosa de Moncofar # 4

Aquesta activitat proposa reconèixer els diferents elements i persones que participen en l'agricultura i la ramaderia agroecològica. A més, les jugadores comprenen la diversitat d'aliments produïts de manera sostenible i la importància de preservar les llavors per a les futures collites.

Codi Prova#05: **6104**

Targeta tauler principal

Carta de Blas

Repte aconseguit!

Enhorabona, has superat aquest repte ajudant Flor i les llauradores a recuperar la sobirania alimentària del territori! Amb cada cademat que heu obert, heu descobert les problemàtiques del sistema alimentari industrialitzat i les alternatives sostenibles que ens ofereix l'agroecologia.

L'objectiu del joc era reflexionar sobre com podem transformar el sistema alimentari per fer-lo més just, sostenible i respectuós amb el planeta. Gràcies al vostre esforç i treball en equip, heu demostrat que, amb petites accions, podem generar grans canvis.

Ara que coneixeu aquestes solucions i iniciatives agroecològiques, el vostre repte continua fora del joc. Reflexioneu sobre les vostres eleccions com a consumidores i consumidors, doneu suport als projectes locals i continueu posant la vida al centre. Vosaltres sou part del canvi!

Gràcies per jugar i transformar!

